

ver, thi der er i Grunden mange i Principet aldeles tilsvarende, som ere løste ved Lov og, saavidt jeg skjønner, til alle Vedkommendes Tilfredshed. Det kan ikke falde mig ind at troe, at jeg i denne Stynding skulde have fundet den bedste Form, hvorunder de Krav, jeg selv opstiller, kunde fyldestgjøres; men jeg troer at have viist Veien, ad hvilken de kunne fyldestgjøres, og at man vil komme til den Erkjendelse, at de maae fyldestgjøres saaledes, skjøndt maastee i en anden og bedre Form. Før jeg gaaer ind paa at behandle de specielle Spørgsmaal, der her foreligge, skal jeg henlede de Herrer Medlemmers Opmærksomhed paa Motiverne til det først fremkomne Lovforslag angaaende denne Gjenstand, der blev forelagt i 15de Samling; de findes i Tillæg A. Sp. 861 ff., og ere meget fuldstændige. Det ophyses deri, at den første Foranstaltning, der er truffen paa Bornholm for at dele Eierne af Grunden og Brugs haverne af Almindingen imellem, skriver sig fra 1832, men den har, saavidt jeg kan skjønne, en meget uheldig, ja, jeg kunde gjerne sige, urigtig Charakter; den bærer Præg af den Tid, hvorpaa den er kommen frem, og man maae bedømme den med Hensyn dertil. Den oversfører nemlig til Sognene paa Bornholm en vis Deel af det Jordsmøn, der hørte til den kongelige Alminding, og giver derved disse Sogne en Gave, men jeg troer, at det er den urigtige Opfattelse af Udtrykket „Gave“, som fra det første Dieblis af har skabt Forvirringen. Var der slet ingen Adkomst til Benyttelse af Almindingen, var ganske vist det Jordsmøn, der omhandlede, en Gave, men efter gammel Sædvane og Lands Lov og Ret her i Landet hade vi vel kjendt mange Almindinger, hvor Grunden har tilhørt En, og Brugen Andre, men kun overordentlig faa, hvor Grunden og Brugen tilhørte Een alene, thi derved ophøre de at være Almindinger. Navnet „Alminding“ tyder paa, at der er flere Besiddere, og er En berettiget til at kræve Grunden, maae der altsaa være Andre, som have Ret til at kræve Brugen deelsviis for sig. Der er aldeles intet andet Forhold tilstede ved disse Almindinger end det, der har været tilstede overalt, hvor en By laa omkring en Alminding, men man glemte, som det synes, at

det, at Kongen er Eier af en Alminding, aldeles ikke er forskjelligt fra, at en Anden er Eier af en saadan. Kongens Udtryksmaade kunde imidlertid blive forskjellig fra den, som en anden Eier, hvis Alminding skulde udtrykkes, kunde bruge; ingen Anden end han kunde kalde det en Gave, thi han optraadte paa en dobbelt Maade, nemlig baade som Besidder og som Konge, og derved fik han Anledning til dette Udtryk. Jeg troer altsaa, at vi kunne forlade dette og holde os overbeviste om, at der i 1832 er fremkaldt en kongelig Villiesyttring, som gik ud paa, at Almindingerne skulde ophøre at være tilstede med deres hidtilværende Charakter, men skulde stilles ligesom alle øvrige Almindinger her i Landet og i det tilgrændsende Skaane, under hvis Lovgivning Bornholm har hørt, saaledes, at de navnlig skulde deles mellem Den, der eiede Grunden, som da fik Brugsret over sin Lod, og dem, der havde Brugen, som altsaa tillige fik Grunden. En saadan Afgjørelse har ellers ikke medført Vanskeligheder, og det er altid forekommet mig forunderligt, at Tiden fra 1832 til 1842 kunde hengaae, inden dette Spørgsmaal fremkom, men i 1842 fik det endelig en Afgjørelse, hvortil jeg troer, vi maae holde os. Jeg skal nu med Formandens Tilladelse oplæse et Stykke af de nævnte Motiver. Der staaer: „I Placaten af 1832 bestemtes der nemlig, at dette Fællesskab skulde høves paa den Maade, at Bornholms Indvaanere fik fuldstændig Erstatning for den dem tilkommende Brugsret til Græsning og Lyngsket ved at erholde et dertil svarende Areal udlagt til Afbenyttelse som Eiendom efter den i den allerhøieste Resolution af s. D. foreskrevne Taxation, hvilken Taxation imidlertid bortfaldt ifølge den kgl. Resolution af 25de Mai 1842, ved hvilken Udskiftningen efter en foregaaende Overenskomst nærmere blev bestemt saaledes, — her faae vi det egentlige Grundlag for de Betragtninger, jeg har gjort gjældende — „at Kongens Andeel blev fastsat til 9,500 Tdr. Land, hvoraf strax skulde udlægges til Kongen, deels til Skovopelsning deels til Udbyggerlodder 4,690 Tdr. Land, hvorimod Resten 4,810 Tdr. Land, tilligemed de Brugsberettigedes Andeel 11,566 Tdr. Land, skulde for offentlig